

Kuuba Rainer: mõtsa ragumisõ man om talupojatarkus hää abilinõ

Kae lk 2

Mooska talo pernaasõ Veeroja Eda käänüpääväjutt

Kae lk 3

Kährik, kiä oll kavval nigu repän

Kae lk 4

9 7714061922005

24. maarahva laat Vahtsõliinan. Võromaa rahvas ei kujota suvõ alostust vast inämb suurõ Vahtsõliina maarahva laadalda ettegi. Minevä nädälvaihtus oll' jälki tuu aig, ku muido rahuligu alõvi pääl suurt rahvahulka nätä sai. Nigu iks, oll' seogi kõrd puio all nukakõnõ, kohe oll' tuudu eläjit ja tsirkõ müüki ja kaemisõs. Latsil ja muil huvillidsil oll' säääl küländ uudistamist.

RAHMANI JANI
jutt ja pilt

Nellä Vana-Võromaa muusõummi saa ütids piletiga

Neli Vana-Võromaa muusõummi omma seo suvi vällä paknu ütids piledi. Tuu tähendäs, et üttest muusõumist saa osta pile-di, minka saa läbi kävvü kõik neli muusõummi. Niimuudu tulõ pilet tsipa odavamb kah, ku egält puult eräle ostõn. Ütit-sit piletiid möövä muusõumi:

Mõnistõ talorahvamuusõum om Eesti kõgõ vanõmb välä-muusõum, kon saat jalota kivi-aost täämbäste päivä, muu hulgan kävvü kuulsan Mõnistõ küläpoodin.

Vana-Võromaa kultuurikoda näütäs Vana-Võromaa kultuu-riluku – tan om välläpanõk, miä kõnõlõs seo kandi rahva elost ja aoluust, a kaia omma ka esisugumadsõ kunstinäütise, miä vaeldusõ paari kuu takast. **Dr. Fr. R. Kreutzwaldi me-moriaalmuusõum** tege tutvas Eesti rahva lugulaulu «Kalõvi-

poig» luuja ni umaigsõ Võro liinatohtri Fr. R. Kreutzwaldi (1803–1882) ello ja luudut.

Põlva talorahvamuusõum Postiti veeren Karilatsi kül-län om välämuusõum, kon saat kävvü aastagasada vanan vallamajan ja koolitarõn. Tan om ka üts Vana-Võromaal har-valt nätä ehitüs – tuulõkivi.

Teedüst Vana-Võromaa muusõummõ kotsilõ lövvät interne-tist: wi.ee/muusoumi-2/.

Saa küssü Uma Meki kaubamärki

Vana-Võromaa söögikraa-mi kaubamärk Uma Mekk ja Võromaa talupidäjide liit kuts-va üles ütten lüümä timahavvat-sõn tõõsõn kaubamärgi taotlus-voorun. Dokumendi ja teedüs: umamekk.ee/kaubamark.

Märgile kandidiirvide tuu-tidõ näüdisse pallõldas tuvva Võromaa talupidäjide liitu il-dampa 5. hainakuus.

UL

Põlva liinaplast tetäs valla. Võidupühäl, 23. piimäkuul 2018 tetäs pido-lidsõlt valla vahtsõnõ Põlva liina keskplats. Vahtsõnõ plats om tsipa kesk-liinast kõrval, turu ja sanna takan. Pildi pääl om vahtsõnõ plats nätäl inne vallategemist.

UL

Viaparandus: om piimäkuu.

Minevädsen Uman Lehen oll mitmõn paigan viga. Juunikuu rahvaperäne nimi om piimä-kuu, mitte hainakuu. Hainakuu om järgmäne kuu, juulikuu.

UMA LEHE TOIMÕNDUS

Piimäkuu vai jaanikuu om aastaga kuvvõs kuu. Piimäkuu om uma nime saanu tuu perrä, et sõs andva lehmä häste piimä.

Pallõmi viä peräst andis ja püvvämi edespite terätsembä olla.

RAHMANI JANI PILDI

Pruuv käü. Lavastaja Jäägeri Merle (kural) kargas vahepääl pistü ja näütäs osaliidsile ette, kuimuudu midägi tetä tulõ.

RAHMANI JAN

Põlva lähkül Lutsu külän käü kipõ tiatriproovi aig. Lava pääle säetäs Ruitla-sõ Olavi kirotot võrokee-list suvõtükü «Viimsepää-vä läüge». Luu lavastas tunnõt näütlejä Jäägeri Merle.

«Seo om Lutsu tiatril edimä-ne täüsvõrokiilne tükk tetä.» kõnõlõs tiatri produtsent ja näütlejä Rüütle Janno. Ka lavastajas sai Rüütle sõnno perrä valitus Jäägeri Merle tuuperäst, et timä tund kiilt ja niimuudu saa lugu kõrra-likumb.

Ku varatsõmbil aastil om Lutsu tiatri tüken tettü suurt

pauku vai omma linnugi kaejido pää kotsil linnan, sis timaha-vanõ tükk om Rüütle Janno jutu perrä tõistmuudu, elolidsõmb. «Peris eloga om väega suur kõüdüs. Kõik täämbäds probleemi – alkoholiprobleem, nii juuminõ ku Lätin käümine. Sis viil tuu, et maal om väega pallo tervüseviaga inemiisi. Üteldäs-ki, et ku inemisel tervüsevika ei olõ, tä sotsiaaltoetust ei saa, sis harilik inemine koolõs maal vällä. Ka perearstist ei saa mi tükün üle, e-perearstindusõ pääle lätt kõik.» seletäs tä.

Lavastaja Jäägeri Merle ütles umalt puult niimuudu: «Ma tii nallakat ja ka kurba tükkü. Ku kõik aig om olnu nii, et mehe juuskva küläst är ja naasõ jää-se alalõ, sis meil om tõistpite

olokõrd – naasõ viias küläst är. Miihil hää miil, et saa lakku ja rahuh olla, a naisi õks om vaia. Külävanõmb tuu sis vabataht-ligu, kiä piät nakkama lihtine-mist vahtsõst tuutma. Kas saa viil küllä elo tagasi ja luutust, tuud tulõ esi kaia.»

Ammõdi poolõst näütlejist mäng tükün Tamjärve Kärt Vanemuisõ tiatrist. Tõisi ossi mängvä Põlva kandi tunnõdu harrastusnäütlejä Rüütle Janno, Põvvatu Helje, Konksi Jaan, Needo Ülo, Saarõ Liili, Paulso-ni Eduard, Asberi Aveli, Rätse-pä Lembit ja tõõsõ. Kokko om lava pääl ligi 20 tegeläst.

Suvõtükü «Viimsepäävä läü-ge» esietendus om tulõva kuu alostusõn, 6. hainakuul. Kokko plaanitas mängi säids etendüst.

Rüütle Janno.

Lutsu tiatri luudi 2013. aas-tagal. Ligembät teedüst tiatri tegemiisi kotsilõ saa kaia kodolehe lutsuteater.ee päält.

Silmäle illo pakva lipuvärven silorulli

RAHMANI JAN

Nigu iks suvõ alostusõn, omma ka timahava põldõ pääle potsatanu kile seen silorulli. A seo aastak saa mitmõl puul nätä Eesti lipu värvega silorullõ ja põllu-mehe omma nuu inämbüisi ka õigõt muudu ritta sääd-nü. Üts sääne «lipp» om te-günenü Sulbi küllä.

«Seo om vast suumlaisi kingitüs Eesti põllumiihile mi riigi suu-rõs sünnüpääväs,» kõnõlõs Sulbi põllumiis Rosenbergi Ivar. Timä jutu perrä om timahava nii, et ku ostat (üttest suumlaisi firmast) terve alussõ kilet, sis säääl alussõ pääl omma silokile rulli kolmõ esi värvi. Põllumehel tulõki-i sis muud tetä, ku silorulli perän kiletämist lipu muudu ritta säädi, et olõs silmäle illos kaia.

RAHMANI JANI PILT

Lipuvärven silorulli Sulbi külä veeren. Korõmbast kaiõn saanu naist peris lipupildi.

M Ä R G O T U S

Selget pääd kuumas jaaniaos!

Küsse luudusmärke kaeja Pulga Jaani käest, määne tulõ timahava jaanipäävä paiku ilm. «Illus,» ütelf timä. Rohkõmb ja täpsembäle küssü es piä ma säändse vastussõ pääle paslikus.

Ilm om seo aasta väega pikält kuiv ja kuum olnu. Tuu miildüs suvitajilõ, a sääne kuivus tege aiapidäjile tsipa tuska. Kastmist om väega hulga.

In om jaaniaig, ku inemise hariligust tsipa inämb hinnäst lõdvas laskva. Timahava kõnõldas pallo tuud, et ette tulõ kaia tulõ tegemisega. Kuiv aig om tennü mi mõtsa väega tulõhtligus. Kaemi sis tassakõistõ.

Ette tulõs kaia ka noidõ juukõga, miä pää ullis tegevä. Jaaniõdagu võetas noid hariligult iks inämb ligi ja olnu hää, ku mõni inemine lõbusalõ seltskunnalõ perrä kaenu. Et lõbusalõ pidoõdagulõ es tulnu perrä rassõt hummogut.

Ilm tulõ timahava jaanipäävä paiku illos. Selget pääd ja rahulist pito kõigilõ!

RAHMANI JAN,
Uma Lehe päätoimõndaja

UMALEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäli takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molovihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee

Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee

Keeletoimõndaja: Laivi Org, laivi.org@wi.ee

Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:

Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee

Tellmine: Express Post AS, tellimine.ee, tel 617 7717

Vanastõ inemise avvustiva mõtsa. Täambä tetäs mõtsalõ kurja ja jäiäs tuuperäst vaesõmbas.

Talupojatarkus ja mõtsa raguminõ

Inämbüste eestläse väega mõtsa armastanu ei olõ. A mõtsa om avvustõdu ja tsipa ka pelätü. Mi kandi põlitsõl rahval kujusi aastasatu joosul mõtsa ja mõtsatüüga vällä hää hulga kombiid. Inämbüste olli nuu kõüdedü praktikaga ja väega sakõst ka egäsugutsidõ uskmii-siga. Ja arvada et nuu uskmisõ tulli ka praktikast, vanõmba inemise opassiva noorõmbit mõtsast luku pidämä.

Arvati, et mõtsa omma elävä, puiõ seen om hing ja tollõga es taheta tüllü minnä. Usuti, et ku sa mõtsalõ kurja tiit, sis mõts mass sullõ kas üttele- vai tõistmuudu kätte.

Riigli oll, et mõtsast võeti õnnõ noid puid, midä vajja oll. Tarbõpuus oll vajja vanna puud. Majaehitüse jaos oll puu miinumumannus 140–200 aastat. Noorõmba puuga es olõ pallo tetä, sääl seen es olõ ränipuud ja maltspuu es piä kuigi kavva vasta. Räni om keskmine puujago, mis om kuivõmb. Vanastõ tahtsõva puutüümehe inämbüisi asju tetä ränipuust, tuust tett asi pidä kavvõmb vasta.

Ku puu oll kipõstõ kasunu, üteldi, et tuu om pehme ja ei piä kavva vasta. Mõnõn paigan mõõdõti ilmakaariga: lõuna puul päävä käen kasunu puu olli kehvembä, noidõga kõeti ahju. Tarbõpuud otsiti säält, kon valgust veidemb ja puu omma aig-ladsõmbalt kasunu. Tarbõkuusi otsiti suu veerest, kon om kõgõ kehvemb kuusõ kasumisõ kotus.

Väega tähtsäs peeti ka puiõ ragumisõ aigu: puid raoti talvõl. Talvõl raot puu püsüs kavvõmb, säält omma tsukru ja mahla sügüse maa sisse lännü. Keväjä

KUUBA RAINER,
perimõsehuvilinõ mõtsaumanik

tulõva nuu juuri piten maa seest puu sisse tagasi, kõigil puiõl om niimuudu, ka nõglapuiõl. Tuu tsukõr miildüs ka siinile, keväjä raotu puu seenetäse pallo parõmbalõ ku talvõl raotu puu.

Puu maharaguminõ oll vanast ka nii tähtsä tüü, et sulatsit ragumisõ manu es lasta. Mõnikõrd saiva suladsõ kah raku, a sis oll peremiis langõtusõsalgu ette lõiganu ja takastpuult naanu valla laskma. Arvati, et suladsõ raot mõts ei kasu inämb nii häste.

Viil peeti luku mõtsan elävist tsirgõst. Sakõstõ arvati, et tsirgu ommaki puu jumala. Tsirkõ hoitminõ oll umal aol väega tähtsä. Tuust om pallo rahvatar-kuisi üles kirotõt, kuis tsirgu-poiõlõ ei võ kurja tetä ja ku lõvvät tsirgupesä, kon omma muna vai poja seen, sis sinnä ei võ hingätägi pääle. Tsirgupesä löüdmisest es tohe kellelegi sõnnagi üteldä, kõnõlõmalda tsirgupoigõ vai tsirgumunnõ häõtämisest.

Tuu kotsilõ kõnõldi pallo egäsugutsit hirmujuttõ, ja mitte õnnõ latsilõ. Kõik usksõvagi, et

ku tiit tsirgupoigõlõ liiga, sis su latsõ vai mitu põlvõ edesi latsõ jääse tummas vai pümmes vai juhtus näidega muid hirmsit asju. Tsirgupesä lahkminõ oll väega är karistõt.

Kupallo sääne hirmutaminõ põhjõndõt oll, toda ei tiä. A vanarahvas tiidse ja tuu tiidmine oll peris kimmäs ja püssü hulga aigu.

Inemise ei mõista inämb rikka olla

Täambä om hulga vanast tarkusõst är unõtõt. Noid inemiisi, kes ütlesse, et ärke ragugõ, naarõtas vällä. Peetäs normaalsõs, ku kümnnide ja satu hektaridõ viisi keväjä mõtsa raotas. Ütel-däs, et ei saa jo majandust takista ja massinit saisma panda: vajja om pangaliisingut massa. Ku jutt, et harvestere ei saa keväjä saisma panda, olnu õigõ, sis es saanu meil olla üttegi terävilälkombaini. Kiä tuu ulf ost kalli massina tuusjaos, et tä tüütäs õnnõ kats nädälit aastan?

Viil üteldäs, et raguminõ tulõ sõs tetä, ku raku saat. A nügätseao massina sutva egäl aol mõtsa raku, egäst sopast ja suust palgi vällä tuvva.

Tuu om tävveste vasta vana talupojatarkusõga. Niimuudu ei tasu tetä, selle et sa tiit mõtsalõ kurja, häõtät mõtsa ellu ja tollõga jäät ka esi vaesõmbas. Völss aol raotu puu ei kestä ka kavva ja tollõga tiit hinnäst jälleki vaesõmbas.

Vanast tahtsõva inemise rikka olla. Nüüt pandas kõik aur tuu pääle, et kipõstõ rikkas saia.

A äkki olnu tark säädi tsiht rikas olõmisõ poolõ? Mi edevanõmbidõ tarkusõ võiva tuu man kõvastõ abis olla.

Mõtõlus

Kinnitsiide vai valla-liidsi tsakriidega

Egäl inemisel om sisen määnegi (vaimu)energiä vai vunk vai vägi. Kui tuud vunki om väega veidü, sis om inemise olõminõ närj ja nägu plass. Tuud olõkit om küländ rassõ vällä kannata. Võisi arvada, et ku vunki om väega pallu, sis tund inemine hinnäst väegadõ häste, aga nii nuu asja ei käü. Üle-aru pallu vunki om niisama rassõ vai viil rassõmbki vällä kannata.

Jah, tuud vunki saat kuigivõrd tagavaras korjada, tuu jaos om naba all vastav piirkund. Lõpus nakkas tuu vunk õks vällä pressmä ja inemine lätt ülearu lusti täüs, tege egatsorti ulluisi jne.

Tsakra omma närvipõimiku, miä omma vungi vällälaskmisõ man asjamehe. Kui tsakra om valla, sis lastas vunki vällä, kui kinni, sis hoietas vunk hindäle. Häädä om tollõn, et vunk om umbõs nigu maa sisen huumus – kui tuud ei kasuta, sis lätt timä hukka.

Tsakra tulõva valla, kui käüt mägeden matkaman. Tulõt tagasi, tunnõ om hää, kõigi vasta olt sõbralik ja jutt juusk. Säänest inemist om lihtsä är kasuta ja puupallas tetä (ma mõtlõ rahalidsõlt). Must-laisil omma nuu nipi eriti kapän.

Muiduki, tsakraid saat valla ka tõisilõ. Näütüses mõnõ tundõlisõ laulu vai etendüsega. Egäpääväne elu pand harilikult tsakra kinni. Tuu om hindä alalõhoitmisõ vägi, miä näid kinni vaotas. Muidu juusk kõik vunk inemisest vällä ja viskatki luitsa lavva ala.

Mi vanaimä pidivä õdakildõ vi-devikku. Sääl mõtõldi (päämiselt) ja kõnõldi (mõnõ sõnaga) hindä ja sugulaisi kurvast saatusõst, vahel pühiti nõnarätiga silmi ja nuusati nõnna. Lauu olli ka umbõs säändse, et «Lilla istõ vangitor-nin» vai «Oh mis olõ vanõmbiil ma tennü, et nimä minnu pandi kloostride». Videviku pidamine tekk tsakra parasjagu valla, ku sai küländ, sis võeti tuli üles.

Täambädsel pääväl tükise noorõ naasõ hindä kõttu häste õhukõsõna hoitma ja sinnä suurt midägi vunki tagavaras ei mahu. Kahjus ei olõ vunk sääne kraam, midä poodist jaoperäst osta saat, tuu piat õks egalütel hindäl ligi olõma. Ütsjagu vunki omgi inemisele vanõmbiide puult perändet.

Põrõlt om moodun matõrda üttele miist, kiä vungi välläelämisest üttele-tõist tiid. Tegelikult ei olõ tiidmisen midägi halva, aga ku nakkat ummi tiidmiisi kasutama, nii lätt hädäs. Kiäki ei kannada jo tuud vällä, ku tõnõ inemine mõnõn asjan timäst üle (targõmb) om. Tuusama asja peräst palutadi vanast ka «nõidu». Noid omgi tuuperäst nõid, et tä om üte eluala hindäle põhjalikult selges tennü ja või tollõ ala pääl kellelata üle mängi. Kas ei aja vihalõ?

Ega muud tarka nõvvu ei mõistaki anda, kui et tasus hoolõga kaalu, kas tsakriid om tingimäldä vaia vallaõ tetä. Kui om vaia, sis tasus kaalu, kuimuudu tuud tetä.

Paar tuhat aastat tagasi olõv üts juudi soost miis kah tuu teema pääle spets ollu. Rahvas pahasi timä pääle nii är, et miis lüüdi risti. Perän nakati kõnõlõma, et timä olõv meid lunastanu. Ma es saa hulk aigu aru, millest tä meid lunast. Nüüd saa küll: üleavutsõst vungist.

Parajat vunki kõigilõ!

PULGA JAAN

Rumeeniä raport

Üten perrega mõnõs aos Rumeeniä pääliina Bukaresti tüüd tegemä kolinu Võromaa miis EPLERI RAIN kirotas elost, tüüst ja mõttist puultõist tuhat kilomeitret lõuna puul.

Eestist, Rumeeniäst ja Euruupast

Üle hulga ao sai kodo tultus. Tii pääl ja tan ollõn om mõni asi silmä naanu ja märgõtama pandnu.

Poola, Ungari, Tšehhi ja Slovakkia omma hindä kipõtii «peris» Euruupani valmis ehitänü. Ku inemiisil om huvvi vai tarvidust üttest paigast tõistõ liikui, saa seod tetä kipõstõ ja mugavalõ. Tuu and kimmäle huugu elo edenemisele noin riiken. Rumeeniäl ja Bulgaa-rial om viil tsipa puudus, a pia jõudva nimäki sama kavvõdalõ. A midä ligembäle armsalõ kodomaalõ jõvvat, toda parõmbalõ nakkat arvo saama, ku kavvõ, väiku ja kehväste ligi saia kotus seo om.

Mõtli, et tiä-i, kas mi poliitiki-kide ja diplomaatõ agendan om korgõ kotussõ pääl seo, kuis lätläisi ja leedukidõga kokko kõnõlda nii, et mi uma kipõtii kah põha poolõ valmis ehitänü. Looda, et om.

Eestin om terve hulk inemiisi, kiä minno seo kipõtii jutu peräst no «asfaldimehes» sõimama nakkasõ. Lasku kävvü.

Seo ei muuda mu arvamist: tuujaos, et elo parõmbas minnä saanu, piät alosvärgi kõrraligu olõma. Ku kaup ja inemise saava liiku sinnä, kon om inämb rahha, and seo võimalusõ rahal siiäpoolõ kah liiku. Raha ei olõv kül päämine, a ku tedä ei olõ, saat arvo, et parõmb iks om, ku tedä om.

Bürokraatia pidurdas ettevõtligõ inemiisi tegemiisi meil sammamuudu nigu Rumeeniän. Ja inemiseki omma mõttõviie poolõst sarnadsõ: sõimatas hoolõga üleavrost bürokraatiat, a ku naabrimiis «võlss» kelläaol murro niit vai pinni jalutas, nõutas vahtsõt säädüst. Kahõs pallo saa-i arvo tuust kõüdüssest, et säändse küländ väikeisist mugavusõ nõudist tulnu reguliirmise ommaki nuu, miä peräkõrd üle pää kasusõ. Inemise pidänü pruuvma umavaihlõ rohkõmb niimuudu toimõ saia, et tuu jaos riiki ja ammõtnikka vaia es lännü.

A päämine asi, midä egä päiv tunnõ, om seo, et koton om iks maru hää! Esieränis hää om sis, ku uudissõ lugõmada jätät.

Hää miil om olla naanõ Eestimaal

Olõ kogunu uma tulõvadsõ pikä mängufilmi jaos lugusid latsiga naisist vanal aol. Uuri tuu jaos, midä tähend sada aastakka tagasi olla sohilats.

Tuuga kõüdüsseh tull ilda-aigu mu kadonu vanaimä mul-lõ unõh küllä. Timä oll kah sohilatsõs sündünü. Vanaimä kõnõl ummi läbielämiisi ja ütelf lõpõtusõs: «Ai ku hää om olla täambädsel aol Eestimaal naanõ, latsõga vai ilma!»

Olõ esi tuudsamma mõtõlnu ja iks tulõ tuu vahtsõst miilde, ku käü Indiamaal.

India om väega patriarhaalnõ maa. Eski haigõmajah omma sildi, et tulõvadsõ latsõ suku tohe-i ette kimmäs tetä. Selle et ku om tütrik tulõman, kaotõdas lats sakõstõ är. Ja nii ommaki Põha-Indiah miljoni ütsigu mehe, kiä õnnõ unista-sõ naasõst.

Vägivald naisi vasta om Indiah väega harilik. Naanõ om veidemb tähtsä ku miis. Naasõ mõtõ om olla illos – tuu tähendäs võimaligult valgõ nahaga – tiini miist ja sündütä poigõ.

Mullõ kõnõl üts naanõ, et egä kõrd, ku tull vahtsõnõ tütar, nakaš tä miis tedä iks inämb pesmä. Päält kolmandat tütarõ läts asi väega hullus är. Naanõ mõtlõ är paeda, a ütiskund olõs naanu tä pääle viltu kaema. «Ma esi tulõ häbüga toimõ, a kuis mu tütre

HINTSI ANNA,
filmirežissõör

KIKKA KAUPO PILT

sõs tulõvikuh mehele saava,» kõnõl tuu India naanõ mullõ.

Lahutõt naanõ Indiah harilikult mehele saa-i. Lahutõt miis saa küllh. Kombõ perrä pandva vanõmba latsõ paari, kuigi nüüdsel aol om ka pallo armastusõst paari minekit.

Üts mu vahtsõnõ sõbranna om nn *acid attack survivor* (happõründämise ohvri). Tollõ happõ peräst om täl puul kerest ja nägo är sulanu. Indiamaal tähendäs seo arvada tuud, et tä ei

saa kunagi mehele ja om ütiskunnast vällä tougat.

Sääne vägivald om naisi vasta harilik, ku näütüses naanõ ei taha mehele minnä vai ku miis inämb naist ei taha vai ku naasõ perekund ei jõva massa meheleminegimassu.

Mu sõbranna olõ-i är hiitünü, täl om hoobis hindä ilosalong, koh tä võtt hindäle kam-pa tõisi naisi, kiä omma samamuu-du kannatanu. Tä om ehtsä näude mu eloh, kuis peris ilo om inemise seeh, mitte väläh, henge ja süäme

suurusõh.

Parhillatsõl aol om mul nii hää miil olla naanõ Eestimaal. Väega pallo maailma naisi saa-i tetä tuud, midä tahtva. Ka mu esiimä omma kannatanu, et omma olnu latsõga naasõ.

A mul om võimalus ummi filme tetä, umma tiid pite kävvü! Sada aastat tagasi olõs olnu ka tah pallo rassõmb naanõ olla, esieränis, ku olõt tõistmuudu, nigu mi, kunstnigu, iks olõmi.

Kõivualutsõ laat kasus hoolõga

RAHMANI JAN

Vast verstä jago autit, pargitu risttiist pääle katõlõ poolõ tiid. Sama kavvõlõ küünuse ka kauplõjidõ lavva. Arvada omma ka tõsõ tiiharo laadullidsi autit täüs. Om puulpäiv, 9. piimäkuu, ja Ihamaru külän Kanepi vallan vana Postiti veeren käü kõivõ all Kõivualutsõ laadupäiv.

Seo om viil nuur laat, õnnõ viis kõrda om tedä peetü. Ummõtõgi om egäle laadulisõlõ selge, et tego om suurõ ja tähtsä laaduga.

Kuimuudu kõik aläs ja kasvi, tiid kõgõ parõmbalõ kõnõlda laadu kõrraldusõ vidäjä Täpsi Aivar: «2013. aastagal saiva kats Ihamaru kaupmiist üte laadu pääl kokko ja aiva juttu. Tull' vällä, et põlitsõmba mehe edevanõmba olli kõnõlnu, et Postiti veeren kõopuõ all olõs hää umma kaup pakk. Nii taa seeme kasuma naas, kooni üts näist kutsõ 2014. aastaga kündlepäiväl asitsõmba peremehe kokko ja paksõ vällä, et piimäkuu tõõnõ puulpäiv passis häste seo vana mõttö teostegemises.

Laadu kõrraldaminõ nõud iks kimmäst tegemist ja suurõ pildi nägemist. Aigu tulõ seo jaos kah võtta. Parhilla omma kõrraldamisõga tõsitsõmbalõ kõüdedü kolm-neli perekunda Ihamarust. Kõivõalonõ tulõ jo niit, teedüst jaka, om vaia tähtsit liiklusmärke ja muud. Kõgõ inämb piä ma tunnustama ummi latsi ja latsõlatsi, kiä omma tegevüsen kõgõ inämb laadupäiväl. Ja kannatasõ är mu tegemise inne laatu, ku vapa aigu põhitüü kõrval jääs veidembäs.

Timahavanõ laat olf seo ao kõgõ suurõmb. Seokõrd teivä muusikat velle Indi Asso

RAHMANI JANI PILD

Ku tandsunumbriid tetäs, pandas tii pääl sõitva auto saisma. Pildi pääl tands vanaaollidsi seltskunnatandsõ rühm Mathilde Hellenurmõst.

Laadu kõrraldaja Täpsi Aivar uma müügitelgi all kauplõman.

ja Meelis, kiä olli ka viie aasta iist edimädsõ laadu pääl. Tulli hummogu peräle ja tunnisti, et kül om asi iks suurõs lännu. Paar suvõ tagasi olf rahvast veidemb, selle et vihma sattõ, a pallo paiga pääle tulnu tulli õkva eräle tennämä, et näil lätõ häste, kuigi rahvast olf veidemb.

Laadu kauplõja omma kõgõ traditsioonilidsõmba käsitüümeistri. Paiklik rahvas kaes kah, kas om midägi, minkast uman aidanukan valla tahtnu saia. Harilik innejaani kaup, perämädsõ kasvomüüjä, edimädsõ värski

mii ja kardoka pakja. Püvvämi hoita niimuudu, et olõs kauplõjit niipallo, et kõigilõ ostjit jakkunu ja pilt olnu pakutavast kirriv.

Kultuuriprogramm om meil osalt jaolt lavas löüdnü Postiti asfaldi. Seo om sääne tõistmuudu asi, miä jääs miilde, a mõnõn mõttõn om seo kõrraldaminõ rassõ. Looda, et autojuhi andva meile mõnõminotilidsõ piätüse tandsu aol andis.

Laat avitas mi 150 inemisega küllä laemalõ tutvas tetä. Ja uma küllä rahva jaos tähendäs taa, et tsirkus ja leib tuvvas kodo kätte.»

Mehe üte autokäro man «tähtsit juppõ» uudistaman.

Kukeleku kanepikraami kohvik näütäs ka valla sümboolikat.

Vana pilt kõnõlõs

PILT OM PERI VANA-VÖROMAA KULTUURIKUA MUUSÕUMIST

Soldanidõ suvõmängu

Innesõaagisõ Eesti Vabariigi aigu olli Võrol tiinvä soldani suvildõ päämidselt Petserin lõunalaagrin vai Verskan põhjalaagrin. Säitsmendä rügemendi soldanidõ liinast vällamarssmisõ kotsilõ anti teedä ka aolehin.

Minék alosf uhkõ jalutusõga läbi liina. Piätüs tetti liina turuplatsi pääl, kon kaeti vägi üle – olf paraat ja pidolinõ tiile-saatminõ. Päämidselt sündü tuu lehekuun.

Võrolõ jäi suvõs tiinmä tarvilik

majandus- ja valvmismiiskund. Täambädsõ pildi pääl omma säitsmendä rügemendi soldani ja ohvitseri üten reservväelaisiga lõunalaagrin kõrdusoppusõl 4.–21. piimäkuul 1936. Pildi om tennü tunnõt sõvapäiltnik, illatsõmb Võro liina fotograaf Niilusõ Jaan. Säändsidsõ postkaartõga saadi soldani kodotsilõ sõnomiid.

Mi muusõumin om Niilusõ Jaani tettüist Eesti Vabahussõa pildest kinä kogo.

RUUSMAA ARTHUR,

Vana-Võromaa muusõummo päävarahoitja

Suvinõ käänüaig: päiv poisikõnõ käü umma korgõt kaari!

VEEROJA EDA
Mooska talo pernaanõ

Lämmi ja kuiv om Võromaal olnu jo lehekuu algusõst pääle, a kallendri perrä nakkas suvi nellapäivä, 21. piimäkuul kell 10.07.

Päiv poisikõnõ om uma kõgõ korõmbah kaarih 20. piimäkuust kolm üüpäivä 22. piimäkuuni 2018. Timahava om käänüaig kasuja kuuga.

Suvõ algust pühitsemi keväjä lõpu sannaga 20. piimäkuul, õdak inne käänüpäivä. Suvidsõ käänüao sanna kutsumi uma esä, esäsä ja esäsäsä, et tennädä keväjä iist, essi tarkusõ, julgusõ ni õnnõ iist. Suvidsõ käänüao sanna kütetäs säitsme esi puuga, silmämõsuvesi tuvvas säitsmest lättest ja viht tetäs värskest kõost. Sannah higistedsä vällä keväjäne vaiv, iho ja hing saava rõõmsas ja kerges. Pühi! Suv!

Käänüpäiväl (21. piimäkuu) heräne võrksalõ, inne

päivä. Tuu tähendäs kell 4 hummogu. Võta tsirgupetet, kae päävä kasumist, tennä luudust ja luujat, mõsõ silmä kastõga. Kõnõla ummi huunidõ, puiõ, kasvõ ja elä-jidega, tennä ja õnnista. Vii kõokõsõ tarõ nukka ja kaitsõs panõ siä-sinnä verevõt villast langa vai pihlaoss. Päävä pääle käü pääväperi tsõõr ümbre ummi maiõ, tennä põldu, nurmõ, mõtsa, maad ja vett. Hoia sannah saad pühä ja rõõm hengeh. Kõik päävä korõmbal aol kõradu kasvu ja kõüdedü viha omma tervüses, väega! Timahava omma kõo ja tammõ lehe täüs kasunu, liinah lõhmussõ joba häit-sese. Vihateo aig om käeh.

Pääväl korja kasvõ, kiigu, tsuklõ, juu lättevett, kallista puid ja ummi kalliid!

Õdagu tii tsilõkõnõ tuli kõgõ parõmbist puiõst orgo, varjo.

Kae tuld, mis pääväle toes om. Korja tulõst lämmind ja valgust aasta tõõsõ poolõ pümmes ja külmäs aos. Kõn-

Veeroja Eda vihtuga sanna iin.

ni ümbre tulõ ja palota vana viha.

Maka kats lühkeist üüd väläh, korgõ valgõ taiva all!

Ja sis om viil paar päivä, inne ku jaanipäävä ja jaanitulõ mõll ja trall pääle nakkas. Vilälüst suvõ!

Ilmahulgas

Perämädsõ paar aastat maailma pite ümbre rännänü MUSTMAA ULVI kirotas, miä om lajan ilman silmä jäänü.

Mis supi sa nüüt kokko kiitset?

Ku ilma piten ringi kondat, tulõ süümist kah oppi. Ei saa sisse sadada näütüses restoraani Hiinan ja naada süüki arvustama noidõ tiidmiisi päält, mis masva Prant-susmaal. Niimuudu võit lõüdä, et suurõmb jagu süüke omma küländ vastiku.

Mul olf hää võimalus süvvä Hiinan paar kõrda üte kohaliku üliopilasõst tütriku seldsin. Ega ma tuu paari kõrraga kõgõst arvu es saa ja kõkkõ miilde es jõvva jättä, a tuu ma sai selges, et hiinasõ tõtõst rehkendäse kõik aig, midä süvvä. Kõik aig selet tuu tütrik, kuis üts asi om kuum ja tõnõ külm süük. Ja tä ei mõtlõ sukugi nii, et kuum süük om sääne, miä suu är palotas. Tä mõtlõ, et Hiinan jaetas kõik süük nii, et omma lämmistäjä ja jahutaja ja niisutaja ja kuivaja söögi. Yin ja yang. Ku sul om palavik vai viskas määndsegi punni vällä, sõs om sul seen ülearu pallo tuld. Tuud tulõ jahuta säändsidsõ asjuga nigu rohilinõ salat vai kurk. Ku sul om kõtt vallahõ, sõs ollõv seen ülearu külm ja tuu vasta avitasõ liha ja ingviir. Sõs tulõva mängu viil kliima ja aastaao ja tuu, et inemise esi omma kah, mõni külmemb, mõni lämmämb tüüp. Tuu kõgõga tulõ rehkendä. Nuu, kellel käe-jala ruttu külmämä nakkasõ, omma esi joba külmembät tüüpi inemise. «Taad kõkkõ om väega rassõ seletä.» õhaš hiina tütrik kõik aig mi küsümiisi pääle.

Hiinasõ ütlesse, et sa olõt tuu, midä süüt. Et õigõ süük hoit tervüst ja võlss tege haigõs. Ja haigus lätst suust sisse.

Üts põnnõv asi, midä mi Hiinan pruuvõsõmi, olf inglüse keeli *hot pot*. Tuu om sääne supp, mis tulõ esihindäl kokko kiitä.

Lät restoraani – tuu olf küländ peenükene kotus, kohe mi trehvis – ja sõs tuvvas sullõ suur papõr – nigu tuludeklaratsioon – kätte. Paprõ pääl om unik hieroglüüfe ja hulga kastikõisi. Kastõ sisse tulõ ristikeisi tetä. Tuu tähendäs, et sa valit vällä, midä uma supi sisse tahat panda – ütlemi, et sa tiit ristikeise kapsta, kaali ja pörkna taadõ. Sõs tuvvas sullõ lavva pääle tuli, puljongileemega pott ja kõik nuu asja, mis sa telset. Ja sõs sa nakkat umma suppi kiitmä. Ku tahat, et kraam om krõmps, keedät veidemb, ku tahat pehmet, lasõt kaugumb podista...

Põnnõv olf kõik tuu värk selle, et ega mi suurt arvu es saa, mis mi hindä potti telsemi. Pörknast, kaali vai kartult tuun nimekirjan joht es olõ. Üts asi olf kimmäle lootõsõjuurikas. Ja määndsegi vetika olliva. Ja egäsugutsit soolikit, midä es mõista ei kasvus, ei eläjä pitsä.

Kiäki meist es tiia, ku kavva lootõsõjuurt kiitmä piässi. Vai noid vetikit. A väega kavvas kah es julgu tõisi potti jätta – puultuurst pääst püsse nä vähembält ütten tükün ja näid sai pulkõga potist vällä õngitsa...

A mekil es olõ vikagi. Peris kinä supp trehvas kokko. Inämb-vähämb säänesama, nigu olõs kapstist-kaalõst tett...

Kährrik mängse kährikut

REILIKU KALEV

Tuust om müüdä umbõs viis aastat, ku tei jaanipäävä paiku lauda man muro pääl sannavihtu. Vihtu tegemine olf kohki poolõ pääl, ku kuuli hainu seest kõsinat.

Kaie kõsina poolõ ja edimält hiitü är. Hainu seen ukõrd karvulda elläi, vällä-nägemine nigu latikal, kes olf maa pääle ujoma tullu. Eläjäst olf perrä jäänü kundi ja nahk.

Kaiõ lähembält ja pilt olf klaar, et elläi om kärntõvõn kährrik. Lõudse lauda saina mantl parra malaka ja viruti kährrikulõ müüdä kaalasuu-ni. Kährrik sattõ pikäle, kiil suust ripakil, ja kihä es näütä elumärke.

Tahtsõ joba lapju perrä minnä, et kärntõvõn kährrik maha matta, a sõs tull mul hindä meelest parõmb plaan. Võti laudast sitavigla ja nõsti kährriku viglagõ ossaunigu otsa, mis vaia är palota.

Nüüd lätsi muro pääle ja lõpõti vihtu tegemise. Sääi viha kuimõ ja kõndsõ tarõ. Tarõn võtsõ kats pitsi, viinaputli ja pandsõ lavva pääle, et ku veli tulõ, võtami

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

kaonukõsõ mälestüses pitsi.

Võti tõrvatsit, papõrd, tiku ja lätsi ossaunikut palamõ pandma, et ka kärntõvõn kährrik är palota.

Jõudsõ ossaunigu manu, a sääi otsan es olõki kährrikut. Vahel ei saa ka ummi silmi usku, tuuperäst panni silmä

kinni ja tei vallahõ, a kährrikut õks es olõ ossaunigu otsan.

Kai viil ümbre ossaunigu, et vast om kährrik unigu otsast maha libisenü. Ei kedägi. Kes kaoma olf lännü, olf «koolnu» kährrik!

Es panõ ma ossõ palamõ, kraamõ lavva päält viinapitsi

ja viinaputli. Ku veli tull, jäi mul õnnõ kõnõlda, kuis kährrik mängse koolnut kährrikut ja tõmmais inemisel naha üle kõrvu. Kirof joba kuulsa vinne valmimestri Krõlovi Ivan:

«Et eläjä meist targõmba, tuud nätä om ka prilleldä.»

Ingeri naasõ Oravilt lehmä otsman

Lugu juhtu päält sõta, ku sakslanõ olf minemä lüüdü ja elu Vin-nemaal väega vilets. Ingerimaalõ Leningradi külle ala olf jõudnu teedüs, et Eestin elu edenes, a valitsus võtt üleaurtsit eläjit är.

Kats nuurt Ingerimaa naist, kelle mehe olli sõan kaonu, jätivä uma tsilfukõsõ latsõ vanaimäde kätte ja naksiva jalaga tulõma Eestimaa poolõ. Uma kuldaša ja kuldraha umbliva nä undruku alumadsõ veere külge.

Olli tulnu jõõ pervi pite mitu päivä. Magasiva küünen, pelksivä suuri teid. Jõudsõva Oravilõ. Mäe pääl majan olnu tõsinõ miis ja mitu lehmä. Võtsõ kulla vasta ja and lehmä, a üümajja es paku.

Juhat, et all orun eläs naanõ väiku latsõga, saati vast sääi olla ja lehmä sanna taadõ kakkki.

Aastanõ latsõkõnõ käperd ringi ja naanõ kütse sanna. Umbkiilse naasõ saiva kässiga seletä, kost tulõk ja kohe minek. Saiva süvvä ja sannan kävvü.

A sis klopiti ussõ pääle. Sanna manu olf tulnu miihikamp. Naasõ mõtsavelest miis sõp-ruga olf sanna tulnu. Naanõ es saa mõtsa teedä anda, et võõra omma majan. Ingerimaa naasõ panti majja ja mehe käve sannan ja är nä lätsi...

Ingeri naasõ naksi sis viläpõldõ pite minemä, iks jõõ vee-rest, et lehm juvva saasi. Küsse kõnõlõja käest, mis ti piimäga teiti. A lehm olnu kinni ja olf luutus ka vaskakõnõ saia...

Ingerimaad raput karistuisi lainõ ja osa ingerlasi saadeti Suumõ ja Tsiberihe. Nu katst naist saiva piimärõõmu tunda ja vaska lehmäst kasuma panda. A elu olf iks nii rassõ, et ku üts naisist, Katri, nägi eestläisi ja sai kuulda, et tüüd olõssi, võtt tä uma haigõ imä, invaliidist sõsara ja kolmõaastadsõ pojakõsõ ja tull Eestimaa lõnnõ otsma. Katriga elimi kõrvuisi majjun aastakümnit. Tä igatõs iks är kävvü Oravil, et tuud mäke ja orgu viil kõrd nätä. Es jõvva.

Juhuslik aoleheartikli juhaf tä mehele kätte, kon Katri om, ja ildampa nä vahtsõst kokku saivaki.

Tõistõ ilma lätõ Katri, avvu-linõ ja tüükas, 97aastadsõlt.

RAUDKATSI ENE

Maolda nali

Mõni nali om nii maolda, et aja peris naardma. Toimõndaja om üte säänd-se siia vällä valinu.

Kõrralik külämiis vargit ei pelgä

Ütel külämelhel om ehitet välä-kemmerg, kon iin olõ-i ust.

Istus tuu miis sis ütspäiv sääi, ku naabrinaanõ juhtus müüdä minemä. Tuu pand kõrraga tänitämä:

«Kuis sa saa-i ust siia ette, nii ilõdu om kaia...»

«Minkjaos uss? Ma joht ei usu, et kiäki siist midägi varas-ta taht,» kost külämiis vasta.

Astmõlinõ eloigä

Loi lehest, et rikas eestläne eläs statistiga per-rä vaesõst eestläsest 14 aastat kavvõmb. Mul ei olõ hallõ, et inemine 14 aastat kavvõmb eläs, a tõistpiten om seo hädä, miä tulõ kõrda aia. Ku mi kõnõlami võrdsu-sõst mitmõ nuka alt, nigu suuvõrdsus, elo-järe võrdsus ja nii edesi, tulõs ka eloiä üteli-

sembäs tegemisega vaiva nätä ja suuvolinigu kõrväl eloiävolinik tüüle võtta.

Vaesust olõmi joba üle vee-rändsaa aasta vällä juuri pruunu ja ku tuu ei olõ kõrda lännü, võiolla tulõnu seo jama lõpõta ja pruuvi hoobis rikkust vällä juuri. Sõs piäs parhillatsidõ rikkide eloiga veidükese allapoolõ tulõma. Tõnõ variants olõs säädi rikkile eloiä ülembpiir.

Mullõ tunnus muidoki veidükese kahtlanõ, et kõgõ suurõmba vaesusõ välläjuurja omma olnu esisaismisõ algusaost rik-ka esi. Tan ma näe huvidõ konf-likti. Mille pidänü rikas hindä-le majanduslikkõ konkurente mano tahtma. Ku vaenõ saa rik-kambas, sõs egä timä jaos rahha mano ei tetä, raha, ku tä tulõ, tulõ rikkambidõ karmanist. Ja ku rikas uma raha vaesõlõ and, nakkas timä eloigä õkvalt lühembäs jäämä. Mille pidänü rikas esi hinnäst vabatahtlidsõlt tapma nakkama?

Ma olõ lepligumba võimalusõ puult. Ku rikas ei taha esi umma

RUITLASÕ OLAVI, võrdõiguslanõ

rikkust sukugi vällä juuri, sõs om tälle tõ-tõstõ eloiä ülembpiir säetü. Kõik om ausa, ku rikas eläs vaesõst 14 aastat kavvõmb, ja lihtsä arvutusõga om nätä, et viie rikka kavvõmb elätüisi aas-tidõ sisse om är käkit üts 70aastanõ vaenõ mulkligaisi püksega külämiis. Tuu vaenõ

miis tulõ rikkide käest är võtta. Kasvai formaalsõlt. Tuu on mi miis, ausa ja hää süüamega, rikas hoit timmä loomuvastalidsõlt hindä seen vangin.

Saman, ega tuu ülmbpiir kui-gimuudu kohutuslik ei olõ. Var-ramba võit õks är minnä. Kiäki sullõ kätt ette ei panõ...

Egas mi kedägi maaha lüümä ei nakka. Rikkalõ piät jäämä võimalus sammamuudu koolda, inemiseväärilidselt nigu vaesõl. Ku vaenõ saa esi kuulmisõga nakkama, mille sõs rikas ei saa. Piät saama! Ku kell täüs tiksus, saadami pidolidsõlt är. Uma asi, kuis ja kohe lätt...

Parhilla om meil mu meelest astmõlinõ eloigä. A tuu om võlssipiten käänetü. Parhilla om nii, et kõgõ madalamba ast-mõ päält satat hindä surnus ja kõgõ korõmba päält lasõt piiru, naarat ja vilistat. Astmõlinõ eloigä tulõ füüsiga aastüisiga kuunkõlla viia: midä madalam-ba astmõ pääl olõ, tuud peh-memb om sadaminõ. Ja vasta-piten.

Tossu Tilda pajatusõ

Tundmalda kaup

Memm ja taat tei uma ostu iks liinan suurõn poodin. Tuun kül-län, kon vanapaar elli, olf külh üts väiku poodikõnõ, a liin es olõ kah kavvõl. Mis muud ku lüü massinalõ käük sisse ja vä-hämb ku poolõ tunniga olt pe-räl. Nii tetti ka seokõrd.

Rahvast olf pallo, nigu iks. Vanakõsõ panni kassalindi kaupa täüs. Ildamba koton uursõ nä ostõtot täpsembält. Suur olf näide imestüs, ku näpu vaihõlõ jäi tsilfokõnõ pakikõnõ. Kost tuu asju hulka olf saanu? Nä ei mäletä, et olõs midägi

säanest ostnu. Poodikviitungi päält sai vanakõsõ tiidä, et nuu olli kondoomi.

Sis tull memmele miilde, et poodisaban näide takan olli pois-kõsõtsura, kiä naari ja mulisi suurõst armastusõ väest. Kassa lähkün riulu pääl olli nuu intiim-asakõsõ uma käega võtta...

«Ah ti maida!» pahand taa-dikõnõ pakikõist näppõ vaihõl keerutõn. A memmekene ar-vas, et kauba iist om raha mas-tu. Vinne aol panni pernaasõ säänsõst asju mahlapudõlidõ pääle, mille mitte viil kõrdki niimuudu tetä.

Eesti-Läti 1:1

Ma kuuli raadiost, et Lätih om määnegi taud vallahõ päsnu. Koolnuid om jo nii pallo, et ei mahu inämb Lätimaalõ är ja piät osa mi mano tuuma.

No ku Eestimaa viiäs viin ja olu Lätti, sõitva viinaostja sinnä perrä.

Sõs ku Lätimaalt tuvas koolnu är Eestih, tulõva ka surnumatja näile perrä.

Eesti omgi Läti käest viigi-punkti kätte saanu. Ku viina-ja ollõhinduga jääs Eesti Lä-tile alla, sõs ku lugu tõistsõs lätt, omma aša tõistmuudu.

Kadonukõisiga ümbrekäü-misega om lõunanaabriil hädä käeh. Pudõnõs tõisi jo tii pää-legi.

A meil om tuuga kõik kõr-ran. Lätläse mõistva väega viisakalõ kadonukõisi mul-da panda ja ka eestläse saava

uma ligimädse ilostõ maaha matõtus.

Nimi ei riku eräkunda

Ma kuuli raadiost, et edimäst kõrda om parteile saanu nimi timä õigõ olõmisõ perrä. Kõik aig om kõnõldu, et Reformierä-kund olõ-i ammu reformõ ten-nü ja Keskeräkund om keskpai-gast viil kavvõh.

A valitsuskoalitsioonih om üts eräkund, kiä om iks tõisilõ vasta olnu ja ütles egä aša pää-le «ei». Nii nä mõtligi, et tulõ nimi är muuta ja no om IRLi asomõl Eräkund Isamaa vai EI-partei. Ku Vabaeräkund kah nimme muudassi, näütüses võ-tassi nimes Jamaeräkund, olõs meil JA-partei kah.

Asi olõs õkva pallo selgemb, kiä puult, kiä vasta.

MUDA MARI

Kuuluda

Müü Räpinäh sannavihtu. Tel 5364 7925, Aivar.

Telli Uma Leht!

Telli saa ExpressPostist: tellimine.ee/umaleht tel 617 7717 vai postkontorist.

Latsilõ

Vastus saada' üte nädäl joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee vai postiaga: Uma Leht Tartu 48 65609 Võro.

Vastussõ mano panõ' kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit latsiraamatit vai plaatõ.

Latsinukka tugõva' Võro Instituut ja Võro selts VKKF.

Värvi: **puid tähistävä' sõna' sinitses; huunit tähistävä' sõna' kõllatsõs; rõivit tähistävä' sõna' hellerohilidsõs; tüüriistu tähistävä' sõna' tummõrohilidsõs; ilma tähistävä' sõna' hahas (hallis).** Mitu kivvi om pildi pääl?

Vastus saada' meile ildambalt 27. seo kuu pääväs.

SAARÕ EVARI TSEHKENDÜS

Minevä kõrra vastus: Koolilõpp om pia käen! Avvohinna saa KIVIOJA KÄTLYN (12) Tartost.